

BESZÁMOLÓ

KARÁCSONY SÁNDOR HAGYATÉKA

a Tiszántúli Református Egyházkerület Közgyűjteményéhez kerül

► SZIRÁK SÁRA

sajtóreferens, kommunikációs munkatárs – TTRE Kommunikáció

Fotók: Kovács Gergely Százharminc évvel ezelőtt született **Karácsony Sándor** pedagógiai, filozófiai író, a Debreceni Tisza István Tudományegyetem professzora, a Debreceni Református Gimnázium egykori diákja, akinek kéziratos- és könyvhagyatéka a család adományaként a Református Kollégium Nagykönyvtárába került május 28-án.

Karácsony Sándor 1910-ben érettségizett a Debreceni Református Kollégium Főgimnáziumában, az itt szerzett látásmód életművében is fellelhető. Családja hűségesen őrizte a hagyatékot generációról generációra, és nemrég úgy határoztak, hogy a Tiszántúli Református Egyházkerület Közgyűjteményeire hagyományozzák – jelentette be **Khoór Miklós** unoka és **Khoór Máté** dédunoka.

„A kéziratosokat a kézirattárban, a könyveket pedig a könyvtárban helyezzük el, és idővel elérhetővé, kutathatóvá válik. Érdekes, hogy az öt évvel ezelőtt felállított Karácsony-dombormű annak a kézirattárnak az ajtaja mellett van, ahová most a hagyatékok kerül” – mondta **Győri János** gyűjteményi igazgató.

Győri János kiemelte, hogy a hagyatékok jól gondozottak, hiszen minden könyv és kéziratköteg címlapjáról fotót készített a család, s ez nagyban segíti és gyorsítja majd a feldolgozást. „Több mint kétezer darabos könyvtárról van szó, és tizennégy doboznyi kéziratról. Karácsony

pedagógiai életműsorozata kilenc vaskos kötetben még életében megjelent, így feltételezhetően a még nem ismert levelezését és előadásainak szövegeit tárhatjuk majd fel. Eddig a szakirodalom csak a nyomtatásban megjelent munkáira hivatkozik, a kéziratok ismeretében viszont az életmű teljesebb megismerése is lehetővé válhat. Nem beszélve arról, hogy egy ilyen nagyságrendű hagyatékban mindig találhatók kuriózumok is” – tette hozzá.

Karácsony Sándor szuverén gondolkozó volt, hitvalló keresztény ember, kiváló tudós. Pedagógiai-filozófiai gondolkozása erősen gyökerezik a debreceni kollégiumi hagyományokban. Az itt szerzett

önképzőköri tapasztalatai egész pedagógiai látásmódját meghatározták: a tanár tekintse partnernek a diákot, ebben a szemléletben pedig eltűnik a katedra és a padok közötti különbség, és a közös munka, az együtt gondolkodás és -működés elve kerül előtérbe. 1902-ben alapította **S. Szabó József** vallástanár az ifjúsági gyülekezetet a Debreceni Református Kollégium Főgimnáziumában, diákpresbitereket, gondnokokat választottak, a gyülekezeti életet imitálták. Ez az élmény is meghatározó volt számára, később számos keresztény ifjúsági egyesületben vállalt vezető szerepet itthon és külföldön egyaránt. **Az Erő** címmel országos ifjúsági lapot alapított és szerkesztett – az önképzőköri elv itt is tovább élt, hiszen tehetséges gimnazisták műveit közölte a **Csittvári Krónika** rovatban, ahol diákként olyan jeles későbbi írók publikáltak, mint **Képes Géza**, **Szobotka Tibor** vagy **Weöres Sándor**.

Karácsony Sándor munkásságában több utalás van az irodalmi, művészeti nevelésre. Megtanította, hogy „önmagában az ember – ... nem is ember. Örömünk, boldogságunk, jólétünk forrása a másik ember. Csak ketten alkotunk egyet, mert az egyik minden vonatkozásban függ a másiktól. Ebben benne foglaltatik, hogy a diák is ember, mind-egyik egy másik ember, akihez a pedagógusnak úgy kell viszonyulnia, hogy megértsék, kiegészítsék egymást.” ►